

ביטול כתב אישום

הוגש נגדך כתב אישום? גם לאחר שהוגש נגדך כתב אישום ייתכן ויש בחומר הראיות ובנסיבותיך האישיות כדי לפנות בבקשה מנומקת לרשות התובעת לחזור מכתב האישום שהוגש נגדך. עו"ד אסף דוק מסביר מהו כתב אישום ובאילו מקרים ניתן יהיה להביא למחיקתו.

מהו כתב אישום?

כתב אישום הינו הבסיס לקיומו של המשפט הפלילי. [כתב אישום](#) הינו מסמך המוגש על-ידי המדינה נגד אדם שסבורה היא שיש להעמידו לדין פלילי על מעשיו. כתב האישום מכיל תיאור עובדתי של העבירה שבוצעה לכאורה וכן רשימת העדים מטעם התביעה. קיבלתם כתב אישום? עו"ד אסף דוק מסביר אודות תוכנו ומבנהו של כתב האישום ומה יש לעשות עם קבלתו.

כתב האישום מוגש לבית המשפט באמצעות תובע מוסמך מטעם המדינה שכפוף למשטרת ישראל או לפרקליטות המדינה. מרגע שהחקירה הסתיימה התיק מועבר ליחידת התביעות במשטרה או לפרקליטות המדינה להחלטה האם להגיש כתב אישום נגד החשוד או אם לאו. שיקול הדעת היחיד יהיה של התובע, הוא במקרה הזה הופך להיות "מדינת ישראל" והוא זה שיחליט אם יש מקום להגשת כתב אישום ופתיחת הליך פלילי ומשפטי נגד אדם.

במידה והתביעה סבורה כי ישנו סיכוי סביר להרשעה בתיק, לאחר שבחנה את חומר הראיות הגולמי, בעבירות מסוג פשע, שדין מעל 3 שנות מאסר, היא מחויבת לאפשר לו הזדמנות להציג את טענותיו בפניה תוך 30 יום בבקשה מנומקת מדוע יש להימנע מלהגיש בעניינו כתב אישום.

התובע הממונה על התיק הינו עורך דין מטעם המדינה המוסמך מטעם היועץ המשפטי לממשלה. ברוב המקרים, המאשימה תהיה מדינת ישראל למעט מקרים של "קובלנה פלילית פרטית", שבה אדם פרטי יכול להאשים אדם אחר באמצעות הגשת כתב אישום פרטי לבית המשפט בהתאם לרשימה סגורה של עבירות המפורטות בתוספת השנייה לחוק סדר הדין הפלילי נוסח משולב תשמ"ב 1982.

כתב האישום הנו המסמך הרשמי אשר פותח את ההליך הפלילי כנגד האדם המופיע בו. כתב האישום הוא למעשה "החזקה המופר", בין המדינה לנאשם ומייצג מאין מחלוקת בין שניהם ומובא לבית המשפט לצורך דיון והכרעה.

עם הגשת כתב האישום לבית המשפט נקבע מועד דיון ראשון בתיק הקרוי "דיון הקראה", כאשר במהלכו "קוראים" בפני הנאשם את סיפור המעשה המתאר את העובדות שלטענת התביעה מקימות את העבירה נשוא כתב האישום. בהליך זה נוכח הנאשם, עורך דין דינו ופרקליט התביעה. במעמד זה ניתנת הזכות לנאשם להודות או לכפור במעשים המיוחסים לו. במידה ובחר להודות, הכרעת הדין וגזר הדין יינתנו במקום והוא יורשע ויוענש בהתאם לנסיבות המקרה. במידה והנאשם יחליט לכפור במיוחס לו, ימשיך ההליך הדיוני והתיק ייקבע להוכחות ויוצאו הזמנות לעדי התביעה על מנת ויגיעו למסור את גרסתם למקרה בפני בית המשפט. במסגרת דיוני ההוכחות עורך דינו של הנאשם יוכל לחקור נגדית את עדי התביעה על מנת ולקעקע את אמינותם. לאחר סיום העדת עדי התביעה יזמנו עדי ההגנה למסור את גרסתם לטובת הנאשם. בסיום העדת עדי התביעה ועדי ההגנה יתקיים שלב הסיכומים ולאחריו שלב הכרעת הדין וגזר הדין שיחתמו את ההליך הפלילי בתיק.

במידה ואתם מרגישים שנעשה לכם עוול מצד המשטרה ואף רשויות התביעה, לעולם אל תוותרו או תודו במשהו שאינכם שלמים איתו, כיוון והודאתכם מקצרת אמנם את ההליך ומיטיבה עם המשטרה והתביעה, אך לא אתכם וחבל. כמה זמן שזה לא ייקח זה שווה, גם אם זה מורט עצבים והתהליך יקר.

מהו ביטול כתב אישום או חזרה מכתב אישום?

חשוב לדעת כי גם לאחר הגשתו של כתב אישום פלילי, ייצוג משפטי נאות ומקצועי עשוי להוביל לביטול כתב

האישום, למחיקתו או לחזרה ממנו. מדובר בהליכים דומים במהותם אשר נועדו לנקות את רישומי הפליליים של האדם, וכך לאפשר לו לנהל אורח חיים תקין מבחינה אישית ומקצועית.

צעדים למחיקת כתב אישום

מחיקת כתב אישום מתייחסת למעשה לכל הצעדים האפשריים לביטולו או לחזרה ממנו, וניתנת למימוש במצבים הבאים:

- בעקבות [בקשה לסגירת תיק פלילי](#) שההגנה מפנה למשטרה או לתביעה.
- באמצעות [שימוע פלילי](#) מול רשות התביעה.
- בעקבות טענות משפטיות שונות שמציגה הגנת הנאשם לתביעה ובפני בית המשפט במהלך הדיונים המשפטיים.
- באמצעות הגשת [בקשה לעיכוב הליכים פליליים](#) בפני היועץ המשפטי לממשלה.

מחיקת כתב אישום בחקירת המשטרה

מחיקת כתב אישום פלילי בעת חקירת משטרה ולפני ההגשה לרשות התביעה, אפשרית במידה וקצין המשטרה הממונה שוכנע שקיימת עילה מוצדקת לבקשת סגירת התיק ולמחיקתו. קיימות 3 עילות מרכזיות העשויות להוביל למחיקה:

1. **היעדר ראיות מספיקות:** כאשר אין למשטרה חומר ראיות אשר סביר שיביא להרשעת אדם בעבירה מסוימת.

2. **היעדר עניין לציבור:** כאשר המשטרה מגיעה לקביעה ערכית כי אין תועלת ציבורית בהעמדה לדין. ככלל, מדובר במצבים בהם אכן קיימות ראיות המצביעות כי החשוד ביצע את העבירות המיוחסות לו, אולם האינטרס הציבורי שבאי העמדה לדין גובר בנסיבות העניין. במסגרת עילה זו מובאים שיקולים רבים כגון: חומרת העבירה והנזק החברתי הנגרם ממנה, החשוד ונסיבותיו (גילו, מצב בריאותו, עברו הפלילי ואפשרות שיקומו), עמדתו של קורבן העבירה והאינטרסים של המדינה (אינטרסים מדיניים, חברתיים וביטחוניים).

3. **היעדר אשמה פלילית:** במקרים בהם אין כל ראיה הקושרת את החשוד לביצועה של עבירה, באופן שלא ניתן לייחס לו כל "אשמה". תיק שנסגר בשל חוסר אשמה, יימחק מרישומי המשטרה (בפועל הרישום לא נמחק ממחשבי המשטרה).

יודגש, כי גם אם נחקרתם במשטרה והתיק נגדכם נסגר בעילה של "חוסר עניין לציבור" או "חוסר ראיות" - אתם עדיין מחזיקים ברישום פלילי אשר משאיר ספק באשר לחפותכם. בשונה מכך, תיק אשר נסגר בעילה של "חוסר אשמה פלילית" נמחק לגמרי ממחשבי המשטרה ולא מותר כל רישום נגדכם.

חזרה מכתב אישום מול הרשות התובעת

יש להדגיש כי חזרה מכתב אישום בכללותו, או מאישום ספציפי בכתב האישום, מצויה בסמכותה של רשות התביעה, דהיינו נציגות תביעות המשטרה או הפרקליטות. חזרה מכתב אישום תיתכן בהסכמת בית המשפט ובמקרים בהם שני הצדדים מבקשים את ביטולו, וכשעורך דינו של הנתבע שכנע את רשות התביעה לחזור בה מכתב האישום. בקשה לחזרה מכתב אישום מוגשת לרשות התביעה על ידי עורך הדין של הנתבע במסגרת שימוע, הנערך כפגישה בין הצדדים או בכתב. מהלך זה יישקל על ידי רשות התביעה במקרים בהם:

- אין מספיק ראיות להרשעת הנאשם.
- לא קיים אינטרס או עניין ציבורי בהעמדה לדין של הנאשם.
- כשאין ביכולתה של רשות התביעה להתמודד מול טענות הגנת הנאשם, הצפויות לעלות במשפט.

יש לציין כי חזרה מכתב אישום לרוב אינה אפשרית במצבים בהם הודה הנאשם בעובדות שקיים בהן בסיס להרשעתו.

מימוש זכות השימוע לאחר הגשת כתב אישום

במקרים רבים שימוע אינו נערך בטרם הגשת כתב אישום, וזאת עקב מספר סיבות עיקריות:

- חוסר נכונות של הנאשם לגשת לשימוע - עקב חוסר יכולת או נכונות להתגייס לקראת ההליך, או בשל אמונה או תקווה כי לא יוגש נגדו כלל כתב אישום.
- אי ידיעה על זכות השימוע - מתרחשת לרוב עקב אי שליחת הודעה על ייתכנות ההליך, או אי הגעת ההודעה לידי של הנאשם.

חשוב לדעת כי הודעה בגין שימוע אינה נשלחת לנאשמים בעבירות שאינן נחשבות לחמורות, למרות שהיא פתוחה בפני כל נאשם בכל עבירה. יחד עם זאת, גם לאחר הגשת כתב אישום ניתן לפנות לשימוע, ולא אחת קורה שבעזרת ייצוג משפטי הולם רשות התביעה חוזרת בה מכתב באישום גם לאחר הגשתו. כמו כן, שימוע לאחר הגשת כתב אישום מהווה לעיתים מהלך אסטרטגי משפטי של עורך דינו של הנאשם. הסיבה לכך נעוצה בעובדה שרק לאחר הגשת כתב אישום פתוחה בפני הנאשם הזכות לעיין בכל חומרי החקירה שנאספו נגדו, וכך ניתן להגיע לשימוע ערוכים ומוכנים. מאידך, שימוע המתנהל לפני הגשת כתב אישום אינו מחייב הצגת חומרי חקירה, או שהם יוצגו באופן חלקי.

ביטול כתב אישום בגין טענות משפטיות

ביטול כתב אישום ייתכן במקרים בהם בית המשפט מחליט על כך, עקב טענה משפטית שהעלה עורך הדין של הנתבע. בית המשפט עשוי לקבל את ההחלטה גם ללא הסכמת הצדדים, ואף בניגוד לעמדת רשות התביעה. חשוב לדעת כי החוק מכיר בטענות מקדימות אשר יכולות להוביל לביטולו של כתב אישום, וזאת אף ללא התייחסות לנושא חפות או אשמת הנאשם. טענות מקדימות אלו כוללות בין היתר:

- מציאת פסול או פגם כלשהו בכתב האישום עצמו.
- חוסר בסמכות עניינית או מקומית לעריכת המשפט.
- העובדות המפורטות בכתב האישום אינן נחשבות לעבירה.
- חסינות של הנאשם, או חנינתו.
- התיישנות המקרה.
- במקרים בהם מתקיים משפט פלילי נוסף אותן האשמות.
- ההליך הפלילי או כתב האישום עומדים בסתירה מהותית עם אחד העקרונות של הגינות וצדק משפטי.
- ייתכנו מקרים בהם חוסר מימוש זכות השימוע מובילה לביטול כתב אישום.

הוגש נגדך כתב אישום? מעוניין להביא לביטול כתב האישום נגדך?

עליך לפנות לעורך דין פלילי על מנת שיעץ לך מהי דרך הפעולה הטובה ביותר בנסיבות העניין להביא למחיקת כתב האישום שהוגש נגדך. גם אם טרם קיבלתם כתב אישום רצוי לשכור את שירותיו של עו"ד פלילי וזאת על מנת שזה יבחן אפשרות של [סגירת התיק הפלילי](#) ויפעל למניעת הגשת כתב אישום בעניינך. אתה מוזמן ליצור עימנו קשר בטלפון **052-6885006** או באמצעות [הטופס המקוון באתר](#), ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}